

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма

бакалавр
01 Освіта / Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)/правознавство
014 Середня освіта (Історія)/правознавство

Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

4
2 рік, III семестр
Вибірковий компонент
згідно з розкладом
українська
щосередини 12.00-13.00 (210 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах
ZOOM та Google-class).

Викладач

Кандидат юридичних наук, доцент

Контакти

Єфремова Олена Петрівна
E-mail: yefremova111999@gmail.com
м.т.0938000039

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Цивільне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти правових спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

Предмет дисципліни «Цивільне право» ґрунтується на найновіших досягненнях вітчизняної науки теорії права, цивільного права ті суміжних правових наук, міжнародного публічного права та зарубіжному досвіді правового регулювання цивільних і сімейних відносин. Передбачено нові форми і методи підготовки кадрів відповідно до вимог світового рівня. Програма навчальної дисципліни складається з 4-х кредитних модулів:

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття цивільного права та його система.

Тема 2. Цивільне законодавство України.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Тема 6. Фізична особа.

Зміст другого модулю включає:

Тема 7. Опіка та піклування.

Тема 8. Юридичні особи.

Тема 9. Участь держави, територіальних громад у цивільних відносинах.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

Тема 11. Правочини.

Тема 12. Представництво.

Зміст третього модулю включає:

Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема 17. Загальні положення про речове право.

Тема 18. Право власності.

Зміст четвертого модулю включає:

Тема 19. Право спільної власності.

Тема 20. Захист права власності.

Тема 21. Речові права на чуже майно.

Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.

Тема 23. Авторське право та суміжні права.

Тема 24. Право промислової власності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Цивільне право» є підготовка майбутніх фахівців у галузі цивільного права що покликане дати студентам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми цивільного та сімейного права, сформувані навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами з цивільного права, за для самостійного вирішення завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з особистими майновими та не майновими правами тощо

Завдання:

- отримують ґрунтовні теоретичні знання у фундаментальній галузі цивільного права, а також окремих його правових інститутах.
- зможуть реалізовувати знання, що полягають в особливостях застосування норм матеріального цивільного права;
- зможуть самостійно аналізувати та складати цивільно-правові договори;
- зможуть при виникненні прогалин у цивільному законодавстві використовувати загальні засади та доктрину цивільного права;
- отримують навички в науково-дослідній роботі, що направлені на самостійний збір, обробку та аналіз інформації з різноманітних джерел, що дозволить виявити проблемні аспекти науки цивільного права та тенденції її розвитку;
- оволодіють навичками консультування з юридичних питань у сфері договірної, спадкового права, відшкодування шкоди, відповідно до вимог професійної етики та дотримання професійної таємниці;
- зможуть правильно використовувати практику ЄСПЛ та роз'яснення пленуму Верховного Суду у процесі правозастосування;
- здобудуть навички працювати в команді при вирішенні юридичних питань та складних ситуацій.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.

ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 24.	Здатність кваліфікувати адміністративні правопорушення та відмежовувати їх від інших протиправних дій.
СК 25.	Здатність вирішувати практичні ситуації в ході притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.
СК 27.	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1.					
1	Тема 1. Поняття цивільного права та його система. Тема 2. Цивільне законодавство України.	9	2	1	6
2	Тема 3. Цивільні правовідносини. Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків. Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.	11	4	1	6
3	Тема 6. Фізична особа.	9	2	1	6
Всього за модуль 1		29	8	3	18
Модуль 2.					
4	Тема 7. Опіка та піклування. Тема 8. Юридичні особи.	9	2	1	6
5	Тема 9. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Тема 10. Об'єкти цивільних прав.	9	2	1	6
6	Тема 11. Правочини. Тема 12. Представництво.	9	2	1	6
Всього за модуль 2		27	6	3	18
Модуль 3.					
7	Тема 14. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Тема 15. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.	9	2	1	6
8	Тема 16. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Тема 17. Загальні положення про речове право.	11	4	1	6
9	. Тема 18. Право власності.	10	2	2	6
Всього за модуль 3		30	8	4	18
Модуль 4.					

10	Тема 19. Право спільної власності. Тема 20. Захист права власності.	10	2	2	6
11	Тема 21. Речові права на чуже майно. Тема 22. Загальні положення про право інтелектуальної власності.	13	4	2	7
12	Тема 23. Авторське право та суміжні права. Тема 24. Право промислової власності.	11	2	2	7
Всього за модуль 4		34	8	6	20
Разом за курс		120	30	16	74

Тематика практичних занять.

Модуль I

Тема 1. Поняття цивільного права та його система.

1. Об'єктивність поділу права на приватне і публічне.
2. Поняття цивільного права як приватного права.
3. Предмет та метод цивільного права.
4. Функції цивільного права.
5. Принципи цивільного права.
6. Система цивільного права.

Тема 2. Цивільне законодавство України.

1. Поняття та види джерел цивільного права.
2. Поняття та види актів цивільного законодавства.
3. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, що регулюють цивільні відносини.
4. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України.
5. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права.
6. Міжнародні договори як джерела цивільного права.
7. Звичай як джерела цивільного права.
8. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

1. Поняття цивільного правовідношення.
2. Елементи цивільного правовідношення.
3. Суб'єкти цивільних правовідносин.
4. Об'єкти цивільних правовідносин.
5. Зміст цивільних правовідносин.
6. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків.
7. Види цивільних правовідносин.
8. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Зміст першого модулю включає:

Тема 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.

- 1 Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
- 2 Поняття правочинів та їх види.
- 3 Умови дійсності правочинів.
- 4 Види недійсних правочинів.

Тема 5. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

- 1 Поняття цивільних правовідносин
- 2 Особливості цивільних правовідносин.
- 3 Елементи цивільних правовідносин
- 4 Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків
5. Захист цивільних прав.
6. Поняття цивільно-правової відповідальності.
- 7 Форми і види цивільно-правової відповідальності.
- 8 Склад правопорушення та умови цивільно-правової відповідальності.
9. Підстави звільнення від відповідальності

Тема 6. Фізична особа.

1. Поняття фізичної особи.
2. Цивільна правоздатність фізичної особи.
3. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.
4. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки.
5. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права.
6. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг.
7. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
8. Визнання фізичної особи недієздатною

Зміст другого модулю включає:

Тема 7. Опіка та піклування.

1. Опіка та піклування.
2. Місце проживання фізичної особи та його цивільноправове значення.
3. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
4. Акти цивільного стану

Тема 8. Юридичні особи.

1. Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки.
2. Класифікація юридичних осіб.
3. Створення юридичної особи.
4. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи.
5. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують.
6. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види.
7. Організаційно-правові форми юридичних осіб

Тема 9. Участь держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах.

1. Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах.
2. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади.
3. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

1. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
2. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація.
3. Складові частини речі та складна річ.
4. Головна річ та її приналежність.
5. Продукція, плоди та доходи. Майно.

6. Підприємство (єдиний майновий комплекс).
7. Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
8. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів.
9. Оборотоzdатність цінних паперів.
10. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери.
11. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери.

Тема 11. Правочини.

1. Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів.
2. Законність змісту правочину.
3. Здатність осіб до вчинення правочину.
4. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами).
5. Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.
6. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Тема 12. Представництво.

1. Поняття та види представництва. Значення інституту представництва.
2. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво.
3. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності.
4. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю.
5. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Зміст третього модулю включає:

Тема 13. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.

1. Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав.
2. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття фізичної особи.
3. Особисті немайнові права юридичних осіб.
4. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

Тема 15. Право власності.

1. Загальні положення про право власності.
2. Право приватної власності фізичних осіб.
3. Право власності юридичних осіб.
4. Право державної власності.
5. Право комунальної власності.
6. Право спільної власності.

Зміст четвертого модулю включає:

Тема 16. Право спільної власності.

- 1 Загальна характеристика спільної часткової власності
- 2 Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності
- 3 Особливості укладення договору про виділ у натурі частки з нерухомого спільного майна
- 4 Вартість

Тема 17. Захист права власності.

- 1 Поняття захисту права власності
- 2 Способи захисту права власності
- 2.1 До речово-правових позовів відносяться:
- 2.2 До зобов'язально-правових позовів відносяться позови про:
- 3 Засади захисту права власності

- 4 Розрахунки при витребуванні майна із чужого незаконного володіння
- 5 Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди

Тема 18. Речові права на чуже майно

- 1 Види речових прав на чуже майно
- 2 Право володіння чужим майном
- 3.1 Суб'єкти права володіння чужим майном
- 3.2 Виникнення права володіння
- 3.3 Припинення права володіння
- 4 Право користування чужим майном
- 4.1 Поняття користування чужим майном (сервітут)
- 4.3 Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій)

Тема 19. Загальні положення про право інтелектуальної власності.

1. Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика.
2. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Тема 23. Авторське право та суміжні права.

1. Поняття, основні задачі, функції, принципи та джерела авторського права і суміжних прав
2. Правова охорона авторського права і суміжних прав
3. Суб'єкти і об'єкти авторського права, їх характеристика
4. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір
5. Суміжні права, їх зміст щодо певних об'єктів та строк дії

Тема 24. Право промислової власності.

1. Поняття, предмет та принципи права промислової власності.
2. Правова охорона винаходів, корисних моделей, промислових зразків, товарних знаків, знаків обслуговування, найменувань місць походження товарів, фірмового найменування, комерційної таємниці.
3. Технології виготовлення торговельних марок.
4. Право та порядок одержання патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

1. Цивільне право. Робоча програма для студентів спеціальності -01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство
2. . Цивільне право. Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності -01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство
3. . Цивільне право. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності 01 Освіта/Педагогіка, за освітнім рівнем 014 Середня освіта (Історія)/правознавство

Основна

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року //Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – ст. 356.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – ст. 492.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – ст. 205.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. //Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – ст. 144.

Допоміжна

- 6.Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001 р., зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 25. – Ст. 131.
- Цивільне право України. Загальна частина :підручник / Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка, О. Р. Шишка, І. Р. Шишка ; за ред. Ю. Л. Бошицького, Р. Б. Шишки. – К. :Ліра-К, 2015. – 761 с.
7. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – Кн. 1. – 736 с.

8. Цивільне право. Практикум: Навчальний посібник / Відп. ред. Р.А. Майданик, Н.С. Кузнєцова, О.В. Дзера. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2018. – 624 с.
9. Голубєва Н.Ю. Зобов’язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія / Н.Ю. Голубєва. – О.: Фенікс, 2013. – 642 с.
10. Гриценко Г. Зобов’язання з обов’язковою множинністю осіб та зобов’язання, в яких вона неможлива // Юридична Україна. – 2016. - № 6. – С. 60-64.
11. Дзера І. Деякі питання визнання права власності за статтею 392 Цивільного кодексу України // Підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 5. – С. 19-24.
12. Коструба А. Доктринальні аспекти виникнення, зміни та припинення суб’єктивних цивільних прав і юридичних обов’язків // Право України. – 2015. - № 12. – С. 101-107.

Інформаційні ресурси

1. Цивільний кодекс України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435>
2. Коментар до цивільного кодексу України <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>
3. Сімейний кодекс України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947>
4. Коментар до сімейного кодексу http://urist-ua.net/кодекси/сімейний_кодекс_україни/

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов’язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов’язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkgl03ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектною заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	12	4	до 48
Індивідуальне завдання (презентації)	12	1	до 12
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	12	1	до 12
Підсумкова контрольна робота	1	3	до 3
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.